

Landsmøtesak

Til: Landsmøtet
Fra: Negotia Ung
Sak: 7/22 C Resolusjon – Den økonomiske situasjonen til unge
Dato: 17. november 2022

Den økonomiske situasjonen til unge

Stadig flere unge har økonomiske problemer og gjeld etter pandemien. Negotia mener at unges økonomi må styrkes.

Statistikk fra kredittopplysnings-selskapet Experian viser at hele 14.039 i aldersgruppen 18-24 år hadde betalingsanmerkning i 2021, en økning på 14,8 prosent fra året før. De unge økte totalt inkassogjelden sin med 46 prosent, langt mer enn noen andre aldersgrupper.

Undersøkelser fra Sifo viser at unge var særlig utsatt for å bli rammet av redusert inntekt under pandemien, på grunn av usikre arbeidskontrakter, deltidsstillinger og sommerjobber som falt bort. Mange i gruppen jobber også innen bransjer som ble særlig rammet av pandemiltakene. For studenter var dette særlig utfordrende siden de mistet mye av inntektsgrunnlaget sitt for resten studieåret, som i liten grad ble kompensert gjennom ekstraordinær studiestøtte.

De økonomiske problemene fra pandemien har forfulgt mange unge når samfunnet åpnet opp igjen. Statistikk fra Kredinor viser at unge er den eneste gruppen med økende inkassogjeld i første halvdel av 2022.

Dette står i skarp kontrast til samfunnet for øvrig: Tallene viser at samtidig som unge har fått økt gjeld og kraftig økning i betalingsanmerkninger, har alle andre aldersgrupper hatt motsatt utvikling. Samfunnet ellers har fått mindre økonomiske problemer under pandemien, og mange har betalt ned på gjelden sin.

Med økte utgifter på alle fronter står mange unge nå i fare for å gå på en gjeldssmell. De med lavest inntekt rammes hardest av økte leiepriser og priser på varer, energi og tjenester. Stigende renter går utover privatøkonomien til mange, men unge med gjeld er særlig sårbare. De står nå i fare for å ikke kunne betale gjelden sin, eller måtte velge mellom strømgregning og kredittkortregning.

Mange unge arbeidstakere har akkurat fått foten innenfor sin første jobb, men står likevel utrygt i arbeidslivet. Det er velkjent at det er "sist inn - først ut"-prinsippet som gjelder på de fleste arbeidsplasser.

Dette går også ut over framtidsutsiktene til mange unge. Med gjeld som skal nedbetales forsvinner utsiktene til å kjøpe bolig eller bil, og etablere seg. Betalingsanmerkninger gjør det vanskeligere å skulle få lån, og med økte utgifter forsvinner muligheten til å spare opp egenkapital.

Negotia mener at den økonomiske skjevheten må korrigeres. Unges økonomi er truet, og må styrkes.